

فهرست مطالب

پیش‌گفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۱
فصل نخست: اصول مقدماتی استنباط.....	۱۳
مبحث نخست: تعریف اصول استنباط حقوق.....	۱۳
گفتار نخست: تعریف علم اصول و اصول استنباط حقوق.....	۱۴
گفتار دوم: شرح قیود تعریف علم اصول و اصول استنباط حقوق.....	۱۵
مبحث دوم: تعیین و کاربرد موضوع اصول استنباط حقوق.....	۲۳
گفتار نخست: موضوع اصول فقه.....	۲۴
گفتار دوم: تشخیص حکم و موضوع حکم در حقوق.....	۲۵
مبحث سوم: حکم و تعریف آن.....	۲۶
گفتار نخست: حکم.....	۲۷
گفتار دوم: ارکان حکم.....	۲۹
گفتار سوم: اقسام حکم.....	۳۰
گفتار چهارم: حکم تکلیفی و اقسام آن.....	۳۰
گفتار پنجم: کاربرد حکم تکلیفی در حقوق.....	۳۲
گفتار ششم: حکم وضعی و اقسام آن.....	۳۴
گفتار هفتم: فرق بین حکم وضعی و تکلیفی.....	۳۶
گفتار هشتم: اقسام حکم وضعی.....	۳۸
گفتار نهم: تعریف حکم تأسیسی و کاربرد آن در حقوق.....	۳۹
گفتار دهم: تعریف حکم امضایی و کاربرد آن در حقوق.....	۴۰
مبحث چهارم: رابطه اصول فقه با فقه و حقوق و ضرورت آموزش اصول.....	۴۱
گفتار نخست: رابطه اصول فقه با علم فقه و حقوق.....	۴۲
گفتار دوم: هدف و ضرورت آموزش اصول استنباط حقوق.....	۴۳
مبحث پنجم: مسایل اصول استنباط حقوق.....	۴۷
گفتار نخست: مسایل اصول استنباط حقوق.....	۴۸
گفتار دوم: تقسیم مسایل اصولی و ارایه سرفصل‌های آن.....	۵۰
فصل دوم: اصول معنایابی الفاظ مفرد.....	۵۳
مبحث نخست: اصول معنایابی الفاظ مفرد دارای معنای واحد.....	۵۴
گفتار نخست: نظریه‌های نحوه دلالت الفاظ بر معانی.....	۵۴

- گفتار دوم: نظریه‌های وضع لفظ بر معنی..... ۵۶
- گفتار سوم: نحوه وضع لفظ بر معنی در نظریه قراردادی..... ۶۰
- مبحث دوم: اصول معنایابی الفاظ مفرد دارای معنای متعدد..... ۶۳
- گفتار نخست: اصول معنایابی الفاظ اضداد..... ۶۳
- گفتار دوم: اصول معنایابی الفاظ مشترک..... ۶۶
- گفتار سوم: حقیقت و مجاز..... ۷۴
- گفتار چهارم: اصول معنایابی الفاظ منقول..... ۷۸
- گفتار پنجم: اصول معنایابی الفاظ صحیح و اعم..... ۸۸
- گفتار ششم: اصول معنایابی الفاظ مشتق اصولی در اتصاف به اشیا و افراد..... ۹۴
- فصل سوم: اصول معنایابی الفاظ مرکب..... ۱۰۱**
- مبحث نخست: اصول معنایابی الفاظ اوامر..... ۱۰۳
- گفتار نخست: نحوه وضع و دلالت ماده امر بر معنی..... ۱۰۴
- گفتار دوم: نحوه وضع و دلالت صیغه امر بر معنی..... ۱۰۶
- گفتار سوم: نحوه وضع و دلالت اطلاق صیغه امر بر معنی..... ۱۰۹
- گفتار چهارم: نحوه وضع و دلالت امر بر نهی از ترک ضد عام و خاص..... ۱۱۱
- گفتار پنجم: نحوه وضع و دلالت اطلاق صیغه امر عقیب خطر بر معنی..... ۱۱۴
- گفتار ششم: واجب و اقسام آن..... ۱۱۶
- مبحث دوم: اصول معنایابی الفاظ نواهی..... ۱۳۱
- گفتار نخست: نحوه وضع و دلالت ماده نهی بر معنی..... ۱۳۱
- گفتار دوم: نحوه وضع و دلالت صیغه نهی بر معنی..... ۱۳۲
- گفتار سوم: اقسام نهی و تعریف هر کدام..... ۱۳۵
- گفتار چهارم: نحوه وضع و دلالت اطلاق صیغه نهی بر معنی..... ۱۳۶
- گفتار پنجم: نحوه صدور نهی..... ۱۳۷
- گفتار ششم: نحوه وضع و دلالت نهی بر فساد..... ۱۳۸
- گفتار هفتم: نحوه وضع و دلالت نهی بر حرمت مقدمه آن..... ۱۴۵
- مبحث سوم: اصول معنایابی منطوق الفاظ عبارات مرکب..... ۱۴۸
- گفتار نخست: نحوه وضع و دلالت دال و مدلول..... ۱۴۸
- گفتار دوم: اقسام دلالت لفظی..... ۱۵۳
- گفتار سوم: منطوق و اقسام آن..... ۱۵۶
- گفتار چهارم: حجیت منطوق..... ۱۶۲
- گفتار پنجم: نحوه وضع و دلالت حالات شدت و ضعف الفاظ..... ۱۶۳
- گفتار ششم: راه تبیین تشابه در معنایابی الفاظ..... ۱۷۱

فهرست مطالب □ ۷

۱۷۳	مبحث چهارم: اصول معنایابی مفهوم الفاظ مرکب
۱۷۳	گفتار نخست: کلیات مفهوم الفاظ مرکب
۱۷۸	گفتار دوم: نحوه وضع و دلالت مفهوم مخالف شرط بر معنی
۱۸۸	گفتار سوم: نحوه وضع و دلالت مفهوم حصر بر معنی خود
۱۹۲	گفتار چهارم: نحوه وضع و دلالت مفهوم مخالف غایت بر معنای خود
۱۹۶	گفتار پنجم: نحوه وضع و دلالت مفهوم مخالف قید بر معنای خود
۲۰۳	گفتار ششم: نحوه وضع و دلالت مفهوم مخالف لقب بر معنای خود
۲۰۶	گفتار هفتم: نحوه وضع و دلالت مفهوم مخالف عدد بر معنای خود
۲۱۱	فصل چهارم: اصول معنایابی مراد قانون گذار از الفاظ مرکب
۲۱۲	مبحث نخست: اصول معنایابی مراد قانون گذار از اصول لفظی
۲۱۳	گفتار نخست: اصالت حقیقت و مورد جریان آن
۲۱۶	گفتار دوم: اصالت عموم و مورد جریان آن
۲۱۷	گفتار سوم: اصالت اطلاق و مورد جریان آن
۲۱۸	گفتار چهارم: اصالت عدم تقدیر و مورد جریان آن
۲۲۰	گفتار پنجم: اصالت عدم نقل و مورد جریان آن
۲۲۴	گفتار ششم: اصالت عدم اشتراک لفظی و مورد جریان آن
۲۲۶	گفتار هفتم: اصالت عدم قرینه و مورد جریان آن
۲۲۷	گفتار هشتم: اصالت ظهور و مورد جریان آن
۲۲۹	مبحث دوم: اصول معنایابی مراد قانون گذار از الفاظ عام و خاص
۲۳۰	گفتار نخست: عام و خاص
۲۴۴	گفتار دوم: نقش مخصّص مبین و مُجمَل در معنایابی عام و خاص
۲۴۶	گفتار سوم: شبهه موضوعی مصداقی و تأثیر آن در معنای عام
۲۵۱	گفتار چهارم: شبهه مفهومی و تأثیر آن در معنای عام
۲۵۵	گفتار پنجم: تقسیم و ملاک سرایت و عدم سرایت اجمال مخصّص به عام
۲۵۸	گفتار ششم: تعیین حکم مورد اجمال بعد از سرایت اجمال مخصّص مُجمَل به عام
۲۵۹	گفتار هفتم: عمل به عموم عام قبل از جست و جوی مخصّص احتمالی آن
۲۶۳	گفتار هشتم: تفاوت و قلمرو تخصیص عام با مخصّص
۲۶۶	گفتار نهم: تعقیب یک مخصّص بعد از چند عام
۲۶۷	مبحث سوم: اصول معنایابی مراد قانون گذار از الفاظ مطلق و مقید
۲۶۷	گفتار نخست: تعریف مطلق و مقید
۲۶۸	گفتار دوم: نسیت اطلاق و تقیید
۲۶۹	گفتار سوم: تلازم بین اطلاق و تقیید

۸ کاربرد مبادی اصول فقه در حقوق: دوره بنیادین

گفتار چهارم: الفاظ و عبارات دال بر اطلاق و تقييد.....	۲۷۰
گفتار پنجم: تشابه و تفاوت بين مطلق و عام.....	۲۷۱
گفتار ششم: انواع قيد و تعريف و مثال هر کدام.....	۲۷۶
گفتار هفتم: انواع اطلاق و تعريف و مثال آن.....	۲۷۸
گفتار هشتم: طرق تشخيص مطلق و مقيد.....	۲۸۱
گفتار نهم: موارد حمل و عدم حمل مطلق بر مقيد.....	۲۸۳
گفتار دهم: نحوه دلالت مقدمات حکمت بر اطلاق و تقييد.....	۲۸۶
گفتار يازدهم: شرط عمل به اطلاق در جست‌وجو از تقييد.....	۲۹۲
مبحث چهارم: اصول معنایابی مراد قانون‌گذار از الفاظ ناسخ و منسوخ.....	۲۹۵
گفتار نخست: تعريف نسخ و مثال آن.....	۲۹۵
گفتار دوم: مقایسه نسخ با نهادهای مشابه.....	۳۰۰
گفتار سوم: اقسام نسخ و تعريف و مثال هر کدام.....	۳۰۴
گفتار چهارم: ملاک تشخيص نسخ در دوران بين نسخ ضمنی و تخصيص عام.....	۳۰۶
گفتار پنجم: صورتهای نسخ ضمنی و حکم آن.....	۳۱۴
فهرست منابع.....	۳۲۱